

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Nezdařila a soudkyň Mgr. Markéty Jiráskové a JUDr. Zuzany Šmídové ve věci

žalobce: **K. H.**, podnikatel, IČO xxx,
se sídlem xxx, xxx xxx,
zastoupen Mgr. Pavlem Drumevem, advokátem,
se sídlem Praha 1, Opletalova 1417,

proti

žalovanému: **Allianz pojišťovna, a.s.**, IČO 47115971,
se sídlem Praha 8, Ke Štvanici 656/3,

o zaplacení částky 221 825 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 26. ledna 2023, č. j. 13 C 60/2019-341, po částečném zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. září 2023, č. j. 91 Co 129/2023-385, rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 21. listopadu 2024, č. j. 33 Cdo 605/2024-428,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** části výroku I., jímž byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci částku 185 250 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně z této částky od 6. 4. 2018 do zaplacení a ve výrocích II. a IV. **potvrzuje**.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů částku 228 069,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám advokáta žalobce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem vyhověl soud I. stupně částečně žalobnímu návrhu a žalovanému uložil povinnost, aby žalobci zaplatil částku 285 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně z

Shodu s prvopisem potvrzuje E. B.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

této částky od 6. 4. 2018 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Ve zbylé části, tedy co do částky 36 565 Kč s příslušenstvím, soud I. stupně žalobu zamítl (výrok II.). Dále uložil žalovanému povinnost, aby žalobci na náhradě nákladů řízení zaplatil částku 160 885 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám zástupce žalobce (výrok III.). Žalovanému současně uložil povinnost, aby České republice na náhradě nákladů řízení zaplatil částku 17 494 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, na účet Obvodního soudu pro Prahu 8 (výrok IV.).

2. Soud I. stupně takto rozhodl o návrhu, kterým se žalobce proti žalovanému domáhal zaplacení pojistného plnění v souhrnné výši 321 575 Kč s příslušenstvím, a to na základě pojistné smlouvy sjednané mezi účastníky dne 4. 7. 2014. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že mezi účastníky byla uzavřena platná pojistná smlouva o havarijním pojištění vozidla žalobce, tov. zn. Mercedes Viano, reg. značky xxx. Dne 8. 6. 2015 došlo podle zjištění soudu I. stupně na výše uvedeném vozidle ke škodní události, když žalobce po setmění a při přívalem dešti vjel v ulici xxx v obci xxx do vodní laguny, která se na vozovce vytvořila v důsledku nefunkční kanalizace. Vodní laguna měla hloubku cca 40 cm. Podle zjištění soudu I. stupně došlo k nasátí vody do filtru a přes filtr do motoru předmětného vozidla. Voda následně vnikla i do interiéru vozidla Mercedes Viano. Vůz žalobce tak byl zatopen a stal se nepojízdným. Podle navazujících zjištění soudu I. stupně bylo předmětné vozidlo opraveno až v březnu roku 2018 u společnosti AUTO Archiv, s.r.o. (neautorizovaný servis). V rámci opravy došlo k výměně motoru vozidla za jiný (použitý) motor, dále k výměně turbodmychadla a nezávislého topení, k výměně kardanu, alternátoru a filtru. Cena opravy činila 338 500 Kč.
3. Soud I. stupně provedl ve věci též důkaz znaleckým posudkem Stanislava Bartoně, jeho doplňkem a výsledkem výše jmenovaného znalce. Dále provedl důkaz znaleckým posudkem Lucie Divišové a výsledkem xxx společnosti AUTO archiv s.r.o. (T. V.). Vzal za prokázané, že účelně vynaložené náklady na opravu předmětného vozidla po jeho poškození (v době zhruba 14 dnů po události) by činily 105 000 Kč. Náklady na opravu předmětného vozidla s časovým odstupem (březen 2018) pak dle zjištění soudu dosáhly částky 270 500 Kč, neboť dle znalce se u odstaveného vozidla Mercedes Benz Viano rozvinula koroze natolik, že motor vozidla zarezl, a proto jej nebylo možné vyčistit, vysušit a zprovoznit, jak by to bylo možné při včasné opravě. Podle závěrů znalce musel být motor vozidla vyměněn za nový, resp. za jiný (použitý) motor obdobného stáří.
4. Takto zjištěný skutkový stav posoudil soud I. stupně podle ustanovení § 2758 o. z., ve spojení s § 2798 o. z., a poté shledal, že za účelně vynaložené náklady ze strany žalobce je třeba považovat náklady na opravu vozidla v rozsahu 300 000 Kč. Po odečtení 5 % spoluúčasti na základě pojistné smlouvy pak uložil pojistiteli povinnost zaplatit žalobci pojistné plnění ve výši 285 000 Kč s příslušenstvím od 6. 4. 2018 do zaplacení (výrok I. rozsudku). Ve zbylé části návrh žalobce zamítl (výrok II. rozsudku). Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil soud I. stupně odkazem na ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. s tím, že rozhodnutí soudu záviselo na závěrech znaleckého zkoumání, proto žalobci náleží plná náhrada nákladů řízení. Výrok o náhradě nákladu státu odůvodnil soud I. stupně prostým odkazem na ustanovení § 148 o. s. ř.
5. Proti tomuto rozsudku podali včasné a přípustné odvolání oba účastníci.
6. Odvolání žalobce směřovalo pouze proti výrokům ad II. a III. rozhodnutí. Žalobce zejména namítl, že soud I. stupně nesprávně interpretoval zákonnou povinnost pojistitele poskytnout žalobci pojistné plnění, a to ve výši celé způsobené škody po odečtení spoluúčasti žalobce. Podle názoru žalobce se totiž pojistným plněním se totiž v tomto případě rozumějí náklady na uvedení vozidla do stavu před pojistnou událostí. Pokud vzal soud názor přibraného soudního znalce, který měl posoudit účelnost prostředků vynaložených na uvedení předmětu pojištění do stavu před pojistnou událostí, za vyčíslení nejvyšší přípustné výše prostředků zaplacených za takovou opravu, pak se jednalo o extenzivní právní výklad věci. Pojistné plnění ve výši účelně vynaložených prostředků je totiž nutné chápat tak, že se jedná o výši odpovídající (nevymykající se hrubě) částce stanovené znaleckým posudkem. Žalobce proto setrval v názoru, že mu náleží veškeré vynaložené náklady na

opravu (po odečtení spoluúčasti 16 925 Kč). Žalobce v této souvislosti tvrdil, že na uvedení předmětu pojištění do stavu před pojistnou událostí vynaložil prostředky ve výši odpovídající jejich účelnému užití. Jejich výše sice překročila částku stanovenou znalcem o cca 12 %, jednalo se však o přípustnou odchylku, odpovídající možné toleranci při vyhotovení posudku ke stejným zadání jiným znalcem.

7. Ze všech těchto důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud změnil napadené rozhodnutí ve výroku II. tak, že vyhověl žalobnímu návrhu i ve zbylé části. Současně požadoval přiznat náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
8. Odvolání žalovaného směřovalo pouze proti vyhovujícímu výroku ad I. rozsudku, jak bylo upřesněno zástupcem žalovaného při odvolacím jednání dne 13. 9. 2023.
9. Žalovaný především namítl, že soud I. stupně učinil ve věci nesprávná skutková zjištění a věc nesprávně posoudil i po stránce právní. Zdůraznil, že skutkový děj prezentovaný žalobcem, se výrazně liší od skutkového děje, který vyplývá z objektivních okolností případu, shrnutých ve znaleckém posudku Stanislava Bartoně. Soudu I. stupně v této souvislosti vytkl, že učinil nesprávné skutkové zjištění ohledně času, který měl žalobce pro reakci na vjezd do vodní laguny. Zpochybnil rovněž rychlost, kterou žalobce vjížděl do zatopeného místa na silnici. Podle názoru žalovaného musel žalobce vodou projíždět 5× rychleji, než by odpovídalo dané situaci a takto jel velmi mírně se svažující silnicí po dobu 4,68-6,18 sekundy. Takové zjištění však znamená závažný rozpor s návodem k obsluze vozidla i se zdravým rozumem. Žalovaný současně dovodil, že soud I. stupně nezohlednil okolnost, že laguna pokračovala desítky metrů dál od místa, kde žalobce vozidlo utopil. Není zřejmé, jaký jiný výsledek svého počínání (než utopení vozidla) žalobce očekával, když byl konec laguny v nedohlednu. Každopádně se jedná o zvlášť hrubé porušení návodu k obsluze vozidla, čímž byl v dané věci naplněn důvod pro aplikaci výluky dle článku III. odst. 1 Všeobecných pojistných podmínek havarijního pojištění.
10. Žalovaný dále upozornil na okolnost, že znalec Stanislav Bartoň vypočetl obvyklou cenu opravy poškození způsobeného při škodní události na částku 105 000 Kč a současně konstatoval, že motor vozidla zarezl z toho důvodu, že jej žalobce neopravil včas. Obvyklá cena následné opravy pak byla odhadnuta na částku 270 500 Kč. Podle názoru žalovaného tak soud I. stupně pochybil, když žalobci přiznal i částku odpovídající této následné opravě. Jestliže měl soud na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu nárok žalobce za oprávněný co do základu, měl mu dle názoru žalovaného přiznat toliko částku odpovídající škodě způsobené samotnou škodní událostí, nikoliv též škodu následnou. Žalobci nemohlo vzniknout právo na další pojistné plnění v důsledku toho, že vozidlo odstavil a nechal motor vozidla zareznout, čímž se oprava prodražila na trojnásobek. Za další chybu soudu I. stupně pak žalovaný označil úplné opomenutí poznámky znalce Bartoně o zhodnocení vozidla v důsledku následné opravy o částku 70 850 Kč.
11. Ze všech těchto důvodů žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí ve výroku I. změnil tak, že žalobu zamítne v celém rozsahu a náhradu nákladů řízení přiznal žalovanému.
12. Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 13. 9. 2023, č. j. 91 Co 129/2023-385, rozsudek soudu I. stupně částečně změnil ve výroku I. tak, že žalobou o zaplacení částky 185 250 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně z této částky od 6. 4. 2018 do zaplacení zamítl; jinak napadený rozsudek ve výroku I. potvrdil (výrok I. rozsudku odvolacího soudu). Současně potvrdil rozsudek soudu I. stupně ve výroku II. (výrok II. rozsudku odvolacího soudu). Dále odvolací soud rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na nákladech řízení před soudy obou stupňů částku 10 469 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III. rozsudku odvolacího soudu). Zároveň odvolací soud vypořádal i náklady státu, když rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit České republice částku 12 071 Kč a žalovaný je povinen zaplatit České republice částku 5 423 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku, na účet Obvodního soudu pro Prahu 8 (výroky IV. a V. rozsudku odvolacího soudu).

Shodu s prvopisem potvrzuje E. B.

13. Odvolací soud dovodil, že soud I. stupně ve sporné věci učinil správná skutková zjištění, podle nichž došlo dne 8. 6. 2015 v obci xxx, okres Praha západ, v ulici xxx, k zatopení komunikace z důvodu, že dešťová kanalizace nestíhala vodu pro silný déšť odvádět. Vodní laguna v části ulice xxx, a to za příčným prahem u přechodu pro chodce, dosáhla hloubky cca 40 cm, což bylo zdokumentováno obecní policií xxx. V řízení před soudem I. stupně bylo rovněž zjištěno, že žalobce uvedeného dne po setmění a za hustého deště projížděl xxx ulicí, přičemž do výše popsané vodní laguny na vozovce vjel pojištěným vozidlem tov. zn. Mercedes Benz Viano, reg. značky xxx. Havarijní pojištění k uvedenému vozidlu měl platně sjednáno. Znaleckým posudkem a jeho doplňkem a výpovědí znalce Stanislava Bartoně pak bylo v řízení před soudem I. stupně nepochybně zjištěno, že k zatopení předmětného vozidla došlo na běžné vozovce v zástavbě, a to po přjetí retardéru (příčného prahu), který byl součástí přechodu pro chodce. Zadržaná voda v laguně vytvořené za tímto retardérem postupně stoupala, neboť ulice se mírně zvažovala. Žalobce dle závěru znalce ujel maximálně 33 m, než bylo vozidlo zatopeno. Podle znaleckého závěru tak nebylo možno jednoznačně určit, zda mohl řidič při výše uvedených podmínkách (za setmění a za silného deště) z kabiny vozidla odhadnout, jak hluboká je vodní laguna a zda se před vozidlem při jízdě tvoří vlna. Odvolací soud proto shledal, že byl správný závěr soudu I. stupně, podle něhož nebylo možno jednoznačně stanovit, zda si musel být žalobce vědom nebezpečí, že může dojít k zatopení vozu. Výpověď znalce Bartoně pak bylo zjištěno, že k zaplavení motoru vozidla došlo ve vzdálenosti cca 32,5 m od konce přechodu, přičemž doba do zhasnutí motoru činila asi 3 vteřiny a řidič vozidla měla asi 2 vteřiny na.
14. Ve shodě se soudem I. stupně tak i odvolací soud shledal, že v dané věci šlo o pojistnou událost, která nastala nikoliv cíleným užíváním vozidla v rozporu s uživatelskou příručkou, jak tvrdil žalovaný, nýbrž v důsledku nahodilé a neočekávané situace, ke které došlo vlivem počasí, a to při jízdě žalobce na vozovce při silném dešti a za snížené viditelnosti. Odvolací soud proto v rozsudku ze dne 13. 9. 2023 souhlasil se závěrem soudu I. stupně, že tuto událost nelze považovat za výsledek úmyslu řidiče, neboť žalobce vjel do náhle vytvořené vodní laguny předmětným vozidlem za situace, kdy panovaly výše popsané podmínky a měl pouhé 2 - 3 vteřiny na zastavení vozidla. Jedná se o pochybení řidiče vyplývající z nesprávného odhadu vzdálenosti či ze špatného výhledu z vozidla, na němž se bezesporu podílely zhoršené světelné podmínky (tma a hustý déšť). Jednalo se tak o událost nahodilou, na kterou se nevztahuje výluka podle Článku III. bod 1. písm. a) Všeobecných pojistných podmínek pro havarijní pojištění (AUTOPOJIŠTĚNÍ 06). Odvolací soud proto uzavřel, že vzniklá škoda na vozidle je nepochybně kryta smlouvou o havarijním pojištění.
15. Odvolací soud však soudu I. stupně vytkl, že učinil nesprávný skutkový závěr o výši vzniklé škody a v důsledku toho věc i nesprávně posoudil po stránce právní. Poukázal přitom na okolnost, že ze znaleckého posudku a výpovědi znalce Stanislava Bartoně vyplývá, že by výše nákladů na opravu předmětného vozidla bezprostředně po jeho poškození (červen 2015) dosáhla částky 105 000 Kč. Žalobce nechal vozidlo opravit až březnu 2018 a v důsledku dlouhodobého odstavení toho vozidla se náklady na jeho opravu výrazně navýšily (činily 270 500 Kč). Odvolací soud proto dovodil, že za účelně vynaložené náklady na opravu předmětného vozidla je možno považovat pouze znalecm určenou částku 105 000 Kč. V tomto rozsahu se jedná o výši škody, která bezprostředně souvisela s pojistnou událostí. Žalobce má tedy právo na zaplacení nákladů vynaložených na bezprostřední opravu vozidla po jeho zatopení, a to po odečtení sjednané pětiprocentní spoluúčasti. Skutečnost, že došlo k zareznutí motoru je třeba přičítat k tíži žalobce, který k opravě zatopeného vozidla přistoupil s téměř tříletým odstupem. Žalobci proto dle závěru soudu odvolacího nevzniklo právo na zaplacení škody související s dlouhodobým odstavením vozidla, když odvolací soud tuto škodu v souladu s Článkem III. bod 2. Všeobecných pojistných podmínek považoval za tzv. škodu následnou.
16. S tímto podstatným odůvodněním odvolací soud uzavřel, že žalobci vzniklo právo na pojistné plnění pouze v rozsahu částky 99 750 Kč (105 000 - 5 250 = 99 750). Odvolací soud proto postupoval podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a přistoupil ke změně výroku I. rozsudku tak, že

Shodu s prvopisem potvrzuje E. B.

žalobní návrh zamítl o rozdíl mezi částkou přiznanou soudem I. stupně (285 000 Kč) a částkou, kterou odvolací soud shledal po právu (99 750 Kč), tedy o částku 185 250 Kč s příslušenstvím od 6. 4. 2018 do zaplacení, jinak rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. potvrdil jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. Jako věcně správný byl podle § 219 o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně potvrzen i v zamítavém výroku II. rozsudku.

17. Vzhledem ke změně rozsudku soudu I. stupně rozhodl odvolací soud též o náhradě nákladů řízení podle zásady upravené v ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř., za použití § 224 odst. 2 o. s. ř. Náklady státu vypořádal odvolací soud podle ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř., za použití § 224 odst. 1 o. s. ř.
18. K dovolání žalobce ve věci rozhodoval Nejvyšší soud, který rozsudkem ze dne 21. 11. 2024, č. j. 33 Cdo 605/2024-428, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2023, č. j. 91 Co 129/2023-385, částečně zrušil – vyjma výroku, jímž byl potvrzen rozsudek ze dne 26. 1. 2023, č. j. 13 C 60/2019-341, kterým Obvodní soud pro Prahu 8 uložil žalovanému zaplatit žalobci 99 750 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení od 6. 4. 2018 do zaplacení – a v tomto rozsahu věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení (výrok I. rozhodnutí dovolacího soudu). Zároveň dovolací soud odmítl dovolání žalobce proti výroku rozsudku ze dne 13. 9. 2023, č. j. 91 Co 129/2023-385, jímž Městský soud v Praze potvrdil rozsudek ze dne 26. 1. 2023, č. j. 13 C 60/2019-341, kterým Obvodní soud pro Prahu 8 uložil žalovanému zaplatit žalobci 99 750 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení od 6. 4. 2018 do zaplacení (výrok II. rozsudku dovolacího soudu).
19. Dovolací soud vyložil ustanovení § 2901 o. z., které upravuje tzv. aktivní zakročovací povinnost ve vztahu k zájmům třetí osoby, které hrozí vznik újmy. Zdůraznil, že povinnost zakročit vzniká tomu, kdo vytvořil nebezpečnou situaci, kdo má nad ní kontrolu, případně tehdy, existuje-li určitý poměr mezi osobami, který zakročit odůvodňuje a dále tomu, kdo může podle svých možností a schopností relativně snadno odvrátit hrozící újmu, která jednoznačně převyšuje svoji závažností to, co je třeba k zákroku vynaložit. Zakročovací povinnost tedy stíhá: 1) toho, kdo porušil právní povinnost a vytvořil nebezpečnou situaci, 2) toho, kdo je schopen nebezpečnou situaci ovládnout a její následky zmírnit nebo zcela odvrátit, 3) toho, jehož poměr k ohrožené osobě odůvodňuje zakročit a 4) osobu, kterou nelze podřadit pod body 1)-3), jejíž osobní schopnosti umožňují nebezpečí odvrátit s náklady nižšími než hrozící negativní následky vzniklé situace. Dovolací soud současně poukázal na to, že předmětem sporu účastníků v dané věci je právo na pojistné plnění ve výši účelně vynaložených nákladů na opravu vozidla podle pojistné smlouvy a jejích součástí, a to za situace, kdy žalovaný odmítl plnit, neboť měl za to, že příčinou řádně nahlášené události, jejímž následkem je pravděpodobně nutná výměna motoru, byla nesprávná obsluha vozidla. Nejvyšší soud zároveň dovodil, že odmítl-li žalovaný neoprávněně plnit podle pojistné smlouvy pojistné, nemohly se zvýšené náklady na opravu vynaložené žalobcem po dlouhodobém odstavení vozidla dotknout jeho majetkových poměrů. Z toho podle závěru dovolacího soudu vyplývá, že žalobce (pojištěný) neměl povinnost ve smyslu § 2901 o. z. zakročit, neboť žalovanému – subjektu, který neplnil, ač po právu plnit měl – žádná škoda nehrozila. Jinak řečeno, šlo-li o pojistnou událost, musí žalovaný na opravu vozidla vynaložit náklady, které jsou účelné v okamžiku, když žalobce nechal vozidlo opravit.
20. S tímto podstatným odůvodněním Nejvyšší soud – aniž se zabýval dalšími námitkami dovolatele – zrušil rozsudek odvolacího soudu v napadeném rozsahu, včetně závislých výroků o nákladech řízení podle § 243e odst. 1 o. s. ř. a v tomto rozsahu vrátil věc Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Zároveň odmítl dovolání žalobce v té části, ve které odvolací soud potvrdil rozhodnutí, jímž soud I. stupně vyhověl žalobě co do částky 99 750 Kč s příslušenstvím, neboť v této části nebyla žalobci způsobena žádná újma na jeho právech a dovolání shledal dovolací soud subjektivně nepřípustným.
21. Odvolací soud následně znovu přezkoumal postupem podle ustanovení § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. správnost rozsudku soudu I. stupně, včetně správnosti postupu v řízení, které jeho vydání

předcházel, a to v mezích zbylé části odvolacího návrhu. Poté dospěl k závěru, že odvolání nejsou důvodná.

22. Původně byla předmětem řízení před soudem I. stupně (i řízení před soudem odvolacím) částka 321 575 Kč s příslušenstvím. Dovolací soud rozsudkem ze dne 21. 11. 2024 zrušil rozhodnutí odvolacího soudu pouze částečně – vyjma výroku, jímž byl potvrzen rozsudek ze dne 26. 1. 2023, kterým Obvodní soud pro Prahu 8 uložil žalovanému zaplatit žalobci 99 750 Kč s příslušenstvím od 6. 4. 2018 do zaplacení. V tomto rozsahu bylo dovolání žalobce současně odmítnuto a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2023, č. j. 91 Co 129/2023-385, tak zůstal v části potvrzujícího výroku I. nedotčen rozhodovací činností soudu dovolacího. Jednalo se o rozhodnutí v části výroku I., kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 8 o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 99 750 Kč spolu s 8,5 % úrokem z prodlení od 6. 4. 2018 do zaplacení. Předmětem (opakovaného) odvolacího řízení před Městským soudem v Praze tak zůstala již jen částka 221 825 Kč s příslušenstvím ($321\,575 - 99\,750 = 221\,825$).
23. Ke škodě na předmětu pojištění v dané věci došlo dne 8. 6. 2015. Právní vztahy mezi účastníky vzniklé se proto řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (dále jen o. z.). Podle § 2758 odst. 1 o. z. se pojistnou smlouvou pojistitel zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout jemu nebo třetí osobě pojistné plnění, nastane-li *nahodilá událost* krytá pojištěním (pojistná událost) a pojistník se zavazuje zaplatit pojistiteli pojistné. Nahodilost je jedním ze základních principů, na kterých pojištění funguje. O nahodilý jev se jedná tehdy, pokud z dostupných informací nelze s určitostí předpovědět, že nějaký jev nastane. Nahodilá událost bývá v odborné literatuře popisována jako taková událost, jejíž příčiny nejen nejsou známy, ale navíc se předpokládá, že žádné nemá. Pojištění se tedy musí vztahovat na jev, který je nějak nejistý. Vznik práva pojistníka na pojistné plnění mimo jiné závisí na splnění nejisté skutečnosti. Tou je myšlena budoucí skutečnost, o níž smluvní strany nevědí, zda nastane, či skutečnost, která určitě nastane, ale účastníci nevědí, kdy se tak stane. Podmínkou může být skutečnost objektivní (např. počasí) nebo subjektivní (provedení určitého úkonu). Smysl podmínky nahodilosti obecně spočívá v možnosti uzavřít smlouvu v době, kdy ještě nejsou známy všechny skutkové předpoklady, za nichž se právo v budoucnu stane uplatnitelným.
24. Odvolací soud je přesvědčen, že se v přezkoumávané věci jednalo o pojistnou událost, která nastala nikoliv cíleným (úmyslným) užitím vozidla v rozporu s uživatelskou příručkou, jak tvrdil žalovaný, nýbrž v důsledku nahodilé a neočekávané situace, ke které došlo vlivem nepříznivého počasí, a to při jízdě žalobce vozidlem za silného deště a při snížené viditelnosti. Jak vysvětleno výše, vozidlo bylo zatopeno při jízdě po veřejné komunikaci, která v rozhodné době nebyla pro provoz motorových vozidel uzavřena a žalobce jakožto řidič vozidla nebyl ani odpovědným orgánem informován o možném nebezpečí při jejím průjezdu. Žalobce po komunikaci projížděl v noci za silného deště rychlostí cca 36 km/h. Po přejetí příčného prahu (retardéru), který je součástí přechodu pro chodce, vjel do vodní laguny, která se na svažující silnici dále prohlubovala a dosáhla hloubky cca 40 cm. Po dalších 2–3 vteřinách jízdy vozidlo zastavilo, když motor zhasl v důsledku vniknutí vody.
25. Odvolací soud proto souhlasí se závěrem soudu I. stupně, podle něhož tuto událost nelze považovat za výsledek úmyslu řidiče, neboť žalobce vjel vozidlem do náhle vytvořené vodní laguny za situace, kdy panovaly výše popsané špatné světelné i povětrnostní podmínky a neměl dostatek času na zastavení vozidla. Jednalo se tedy o událost nahodilou, vyplývající z nesprávného odhadu vzdálenosti řidičem vozidla poté, kdy vozidlo přejelo retardér a vjelo do vodní laguny. Na tuto nahodilou událost se proto nevztahuje výluka upravená v Článku III. bod 1. písm. a) Všeobecných pojistných podmínek pro havarijní pojištění (AUTO POJIŠTĚNÍ 06), které byly součástí pojistné smlouvy. Byl proto správný závěr soudu I. stupně, že škoda z události vzniklé je kryta smlouvou o havarijním pojištění, sjednanou mezi účastníky dne 8. 6. 2015.

26. Předmětem řízení v dané věci je právo žalobce na pojistné plnění ve výši účelně vynaložených nákladů na opravu vozidla. Nejvyšší soud v této souvislosti poukázal na skutečnost, že žalovaný odmítl plnit, neboť měl za to, že příčinou řádně nahlášené události byla nesprávná obsluha vozidla. V tomto kontextu vyložil dovolací soud ustanovení § 2901 o. z. upravující aktivní zakročovací povinnost ve vztahu k zájmům třetí osoby, které hrozí vznik újmy a konstatoval, že pokud žalovaný odmítl neoprávněně plnit pojistné podle pojistné smlouvy, nemohly se zvýšené náklady na opravu vynaložené žalobcem po dlouhodobém odstavení vozidla dotknout jeho majetkových poměrů. Z toho vyplývá, že pojištěný (žalobce) neměl v tomto případě povinnost zakročit ve smyslu § 2901 o. z., neboť žalovanému jakožto subjektu, který neplnil, ač po právu plnit měl, žádná škoda nehrozila. Za situace, kdy šlo o pojistnou událost, tak musí žalovaný na opravu vozidla vynaložit náklady, které jsou účelné v okamžiku, kdy žalobce nechal poškozené vozidlo opravit.
27. V přezkoumávané věci již bylo postaveno najisto, že při jízdě žalobce předmětným vozidlem dne 8. 6. 2015 došlo k nahodilé události, která je kryta pojištěním z pojistné smlouvy sjednané dne 4. 7. 2014. Jak vysvětleno výše, odvolací soud souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že se jednalo o pojistnou událost, na kterou se nevztahuje výluka upravená Článku III. bod 1. písm. a) Všeobecných pojistných podmínek pro havarijní pojištění (AUTOPOJIŠTĚNÍ 06). S ohledem na vyslovený právní názor soudu dovolacího je potom na místě uzavřít, že žalobce má právo na zaplacení pojistného plnění v rozsahu účelně vynaložených nákladů na opravu vozidla, přičemž za tyto náklady je třeba považovat ty náklady, které byly účelné v okamžiku, kdy žalobce nechal vozidlo opravit.
28. Předmětné vozidlo bylo opraveno v březnu roku 2018 v autoservisu AUTO archiv, s.r.o. v Praze za částku 338 500 Kč. Soud I. stupně na podkladě výše citovaného znaleckého posudku Stanislava Bartoně správně uzavřel, že účelně vynaloženými náklady byly náklady v rozsahu částky 300 000 Kč. Od této částky je pro účely výplaty pojistného plnění třeba odečíst 5 % spoluúčast žalobce dle pojistné smlouvy (15 000 Kč). Pojistné plnění, které je žalovaný na základě sjednané pojistné smlouvy povinen vyplatit žalobci proto činí 285 000 Kč ($300\,000 - 15\,000 = 285\,000$).
29. Soud I. stupně v napadeném rozhodnutí žalobci původně přiznal částku 285 000 Kč s příslušenstvím. Jak vysvětleno shora, v rozsahu částky 99 750 Kč s přísl. nebylo rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2023 zrušeno soudem dovolacím a zůstalo tak v právní moci. Po opakovaném přezkumu nyní odvolací soud uzavřel, že žaloba je po právu do výše částky 285 000 Kč s přísl. Z tohoto důvodu shledal odvolací soud věcně správným i rozhodnutí soudu I. stupně ve zbylé části výroku I., jímž byla žalovanému uložena povinnost k zaplacení (zbývajících) částky 185 250 Kč s příslušenstvím. Odvolací soud proto postupoval podle ustanovení § 219 o. s. ř. a napadený rozsudek potvrdil i ve zbylé části výroku I. jako věcně správný. Jako věcně správný byl současně rozsudek soudu I. stupně potvrzen i v zamítavém výroku II., neboť co do částky 36 565 Kč s přísl. nebyl žalobní návrh opodstatněný a soud I. stupně nepochybil, pokud jej v tomto rozsahu zamítl. Jak rozebráno výše, účelně vynaložené náklady na opravu vozu činily v dané věci 285 000 Kč. Žalobce v řízení před soudem uplatnil částku 321 575 Kč. Soud I. stupně tedy postupoval zcela správně, pokud žalobu zamítl co do rozdílu mezi oběma uvedenými částkami ($321\,575 - 285\,000 = 36\,575$). Zároveň byl napadený rozsudek jako věcně správný potvrzen i v závislém nákladovém výroku ad IV., neboť jeho znění bylo v souladu se zásadou upravenou v ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř.
30. Výrok o nákladech řízení před soudy všech stupňů je odůvodněn ustanovením § 142 odst. 3 o. s. ř., za použití § 224 odst. 1 o. s. ř., neboť rozhodnutí soudu o výši plnění záviselo v přezkoumávané věci na znaleckém posudku. I když byl procesní úspěch žalobce jen částečný, byla mu proto přiznána plná náhrada nákladů řízení před soudy všech stupňů.
31. Náklady řízení na straně žalobce, který byl zastoupen advokátem, jsou tvořeny:

- za řízení před soudem I. stupně zaplaceným soudním poplatkem ve výši 16 079 Kč, zálohou na provedení znaleckého posudku v celkové výši 10 000 Kč, náklady na znalecký posudek znalkyně Lucie Divišové ve výši 6 900 Kč a dále odměnou advokáta za 11 úkonů právní služby po 9 620 Kč podle § 7 bod 6., ve spojení s § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen advokátní tarif), náhradou hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a 21 % DPH v částce 22 915,20 Kč.
- náklady na straně žalobce za prvé řízení před soudem odvolacím jsou tvořeny: zaplaceným soudním poplatkem ve výši 11 829 Kč, odměnou advokáta za 2 úkony právní služby po 9 620 Kč podle § 7 bod 6., ve spojení s § 11 odst. 1 advokátního tarifu, náhradou hotových výdajů za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a 21 % DPH v částce 4 166,40 Kč.
- za řízení před dovolacím soudem jsou náklady na straně žalobce tvořeny: zaplaceným soudním poplatkem za dovolání ve výši 14 000 Kč a odměnou advokáta za 1 úkon právní služby podle § 7 bod 6. advokátního tarifu ve výši 9 220 Kč, náhradou hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč a 21 % DPH ve výši 1 999,20 Kč.
- za opakované řízení před soudem odvolacím jsou náklady řízení na straně žalobce tvořeny: odměnou advokáta za 1 úkon právní služby ve výši 9 220 Kč podle § 7 bod 6., ve spojení s § 11 odst. 1 advokátního tarifu, náhradou hotových výdajů za 1 úkon právní služby ve výši 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025 a 21 % DPH ve výši 2 030,70 Kč.

32. V souhrnu tak náklady řízení na straně žalobce dosáhly částky 228 069,50 Kč (165 014,20+25 835,40+25 519,20+11 700,70 = 228 069,50). Daň z přidané hodnoty je součástí nákladů řízení podle § 137 odst. 3 o. s. ř. Náklady řízení jsou splatné k rukám advokáta žalobce (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je** možno podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 9. dubna 2025

JUDr. Aleš Nezdařil v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje E. B.